

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

„Mintha az ország rendőrállam volna.“

Pécs, 1898. február 25.

Egy újabb rendőri botránnyról adott hirt lapunk tegnapi számának egyik távirata. A személyes szabadságnak, a házjog szentségének, sőt a humanizmus legközönségebb tekinteteinek olyan lábbal tiprásáról van szó, a melynek jutalma Magyarországon mindenkire nézve a börtön lenne, csak a hatósági közegekre nem.

A fővárosi államrendőrségnek egy előkelő tagja, Bérczy Béla rendőrkapitány, a ki ellen az országgyűlésen szellőztetett viselt dolgai miatt vizsgálat van folyamatban, de a kire ennek dacára még mindig a legkényesebb természetű hivatalos megbízásokat bizzák, egy főpap ellen elkövetett zsarolási kísérlet gyanúja miatt egy védtelen, beteg nőt betegágyából durván kiragadva hivatalába hurcoltatott s ott reggeli 8 órától délutáni 4 óráig faggatta az ismert vallatási eszközökkel, a melyek között a durva szidalmazás még az ártatlanabb fajtahoz tartozik, mignem az asszony ájulásba esett. Ekkor kocsira pakoltatta s vele és két detektívvel az asszony lakására hajtott, azt két órán keresztül tartott kutatással fenekestül felforgatta és semmi terhelő adatot nem találván, mint aki dolgát jól végezte, rendőreivel távozott.

Ha a megkínzott asszony olyan szerencsétlen lenne, hogy ezt a szép országot nevezhetné hazájának, itt végződnek is a

tragédiája, mert a magyar alattvalók már megszokták, mint valami elemi csapást, békén tűrni a hatósági visszaéléseket, a melyek ellen hasztalan keresnek orvoslást. De ő a szabad Amerika polgára s azért az amerikai egyesült államok budapesti főkonzulához fordult, hogy szerezzen elégtételt a rajta elkövetett sérelemért.

A konzul azonban a panasz meghallgatása után kijelentette, hogy ő nem tehet semmit, mert Budapesten olyanok az állapotok, mintha az ország rendőrállam volna. A konzul ugyanis, mint az illető külállam kereskedelmi képviselője, nemzetközi akciót nem indíthat az államának polgárain esett sérelmek megtorlására, azt pedig tudta, hogy ha ezt a megtorlást a belföldi hatóságoknál sürgeti, csak kompromittálná a saját tekintélyét, mert eredményt elérni nem fogna.

Lesújtó ítélet ez közállapotainkra egy idegen hatalmasság képviselője részéről, de sajnós, nagyon találó, mert egész kormányzati rendszerünk éles megfigyeléséről tesz tanuságot. „Budapesten olyanok az állapotok, mintha az ország rendőrállam volna“ — mondotta az amerikai konzul, de mondhatta volna bátran, hogy az egész ország közállapotai arról tanuskodnak, mikép itt az alkotmányosság, szabadság, joguralom csak hangzatos, üres frázisok, a melyek a legridegebb önkény és jogtiprás leplezésére szolgálnak; az alkotmányos törvényhozás csak a törvénytár számára dolgozik, a hozott törvények uralmának feltétlen

biztosítása mindenkivel szemben, személyválogatás nélkül: az már ismeretlen fogalom, mert a végrehajtást ellenőrizni hivatott parlament az ellenőrzendő végrehajtó hatalom kegyelméből jutván mandátumhoz, a kormány felelőssége ezzel szemben nevetéses karrikaturává torzult.

Miként Oroszországban, úgy nálunk is vannak törvények az egyéni jogok biztosítására, de miként ott, úgy nálunk is csak azok élvezhetik azoknak a törvényeknek az áldásait, akiket a hatalom azoknak igénybevételére bocsátani jónak lát. Akit Oroszországban a rendes bíróság elé állítanak, az biztos lehet, hogy a mennyire emberileg lehetséges, igazságot is kap, de akit jogaitól megfosztani, a hatalom kezelőire nézve ártalmatlanná tenni akarnak, ha a rendes törvények erre elegendő alapot nem szolgáltatnak, a bíróságok mellőzésével elbánnak vele közigazgatási uton, a rendőri apparatus segítségével, a hol aztán hiábavaló a törvényre való apellálás.

Nekünk is van sajtótörvényünk, a mely az előzetes cenzurát örök időkre eltörülven kimondja, hogy gondolatait sajtó útján mindenki szabadon terjesztheti, de a kormány felhasználva az eddig elnézett szocialista izgatások szülte rettegést, kerülő uton, rendeletileg behozta az előleges cenzurát, csak azoknak a sajtótermékeknek a terjesztését engedik meg, a melyek már a cenzurán keresztülmentek s mintegy hatósági jóváhagyást nyertek. Van tehát törvényünk, de van ezzel ellenkező kor-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A medve.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

Dorner Laci már születésekor is csoda gyerek volt.

En ugyan csak kis diák koromban ismerkedtem meg vele, de az apja sokszor mesélte, hogy csak azon csodálkozik, hogy a Laci gyerek nem attilában és sarkantyus csizmában jött a világra. Annyira huszárnak való volt az a fiu!

Dornerék régi kastélya ott áll közvetlenül az én apám ősi kuriája mellett, s így hát nem csoda, hogy a két család szoros barátságba került egymással. Mi, a gyerekek, (már mint Dorner Laci meg én) hamar összebarkáztunk.

Iskolába is együtt jártunk, s ebből az időből én is emlékszem a Laci gyerek egynehány hőstettére.

Alacsony, zömök termetű volt a fiu, nagy feje mintha oda lett volna cövekelve, olyan feszesen állt vastag nyakán. E mellett olyan szelid, vizenyős, kék szemei voltak, melyekkel szinte ábrándosan tekintett szét.

Ez a hatalmas, tagbaszakadt gyerek, csendes, magába zárkozott, mondhatni féltlen természetű volt, csak ha véletlenül kihozták a békétüresből, akkor valóságos vadállat lett belőle, a mely furcsa tulajdonságáért mi, iskolatársai »medvének« kereszteltük el.

Ez a név még mai napig is rajta száradt . . .

Egy alkalommal — még az »elemiben« történt — Laci a reggeli imádság alatt azzal üzte el feltámadó unalmát hogy — legyeket fogdosott.

A sovány, nyurga tanítónk ezért aztán elővette Laci urfit és alaposan: megnadrágozta. (Az én időmben még napi renden volt a »virgács.«)

Amint a tanító javában folytatja az erkölcsnemesítés eme kézzelfogható módját, a Dorner gyerek éktelen ordítással egyszerre elkezd ficákolni, miközben oly erővel rugta oldalba az első padot, hogy annak kilukadt az eleje, a »padszélső« pedig, egy hatalmas légugrással a földre bukott és kitörte egy zápfogát.

Ilyen hatalmas volt ez a fiu már gyerekkorában! Később én felkerültem Pestre és sokáig nem hallottam hirt a »medvéről.«

Egy ízben — emlékszem — apja irt nekünk, hogy a Laci gyerek már nagy em-

ber és hogy valóságos óriássá nőtte ki magát. Többek között, aratáskor — Toldi Miklós módjára — petrencés ruddal mutatta meg egy eltévedt vándor legénynek az utat.

Mint előre látható volt, a Dorner fiut a huszárok közé sorozták be katonáskodni.

Ott is kitűnt nagy ereje, de egy kis baja még is akadt.

Egyszer gyakorlata alatt levetette a főhadnagyot a lóva, de szerencsére nem történt semmi baja. Dorner László — ki akkor még káplár volt — leugrott a lováról és a főhadnagy lóva után iramodott. A mint elakarta fogni a toporzékoló paripát, az feléje rugott, de a gyerek hirtelen elkapta a lábát, úgy, hogy a ló felbukott és a lába — menten ketté tört.

Már a másnapi »tagsbefehl«-ben megdicsérték Dorner Lacit a bátorságaért, de egyuttal — az állam vagyonának szándékos rongálásáért — három heti szobaaristomra ítélték.

Hja! Hiába! Ilyen a katona-élet. Az egyik kezében: kalács, a másikban — korbács!

Node a »medve« ezt a bajt is kiheverte és néhány évvel a katonáskodás után — meg-nősült.

Apja időközben elhalt és most ő gazdálkodott az apja birtokán.

Tavaly én is hazavetődtem szülőfö-

mányrendeletünk is s hogy a kormányközögek a kettő közül melyiket hajtsák végre, az megint csak a kormány akaratától függ.

Azzal vigasztal ugyan a kormány egy félhivatalosa, hogy ez az előleges cenzura nem olyan veszedelmes jószág, mert azzal a felelősséggel jár, hogy a vádat esküdtszék elé kell terjeszteni s az ügyesség nem kompromittálhatja magát alaptalan vádak tömeges emelésével. De köszönjük szépen az ilyen vigasztalást! A sajtóügyi közvádoló nincsen kötve a vádlevél benyújtásánál a szokásos tíz napi határidőhöz, hanem benyújthatja azt a vizsgálat befejezése után az elévülési határidőn belül bármikor. Már most szabadságában lesz a rendelet szerint a legártatlanabb ellenzéki ujságot is azon a címen, hogy benne „valamely bűncselekmény jelenségeit észlelte”, lefoglaltatni s miután előre biztos benne, hogy az esküdtszék abban bűncselekményt találni nem fog, nem nyújtja be vádlevelét, hanem egyszerűen hagyja lefolyni az elévülési időt, a mikor majd a szerkesztőnek vagy a kiadónak joga lesz a lefoglalt ujságot a zár alól feloldatni s a megjelenés után három vagy hat hónap múlva az előfizetőknek megküldeni.

Ily eljárással a kormány annak a hírlapvállalatnak az existenciáját teszi tönkre, a melyikét akarja, anélkül, hogy ügyét csak egyszer is a törvényben előírt bírósága elé vinné; éppen úgy mint Oroszországban.

Van törvényünk a házjog sérthetlenségének a biztosítására is, a mely házikutatást csak akkor enged tartani, ha valaki büntetlennel vagy olyan vétséggel gyanúsítottatik, a mely nem csupán pénzbüntetés alá esik. Kihágás miatt máshol, mint korecsmákban, csárdákban, tiltott szerencsejáték céljára szolgáló nyilvános helyiségekben vagy büntettesek rendszerinti rejtekhelyeiben, házikutatást egyáltalán nem lehet tartani.

És a fővárosi rendőrség a kormány utasítására mégis tömegesen felkutatja

demre és persze meglátogattam az apám birtokszomszédját, az egykori iskolatársamat, a »medvét.«

Szinte meglepődtem, mikor Dorner Lacit megláttam. Egy cseppet sem változott meg, csupán egy kicsit nagyobb, meg teste sebb lett.

Mikor az udvarra léptem, egykori iskolatársam éppen azzal volt elfoglalva, hogy egy az utban heverő ekét megfogott a szarvánál és csak úgy félkézzel bevitte a fél-szerbe.

Majdnem megijedtem ettől a vasgyurótól, de a mint Laci engem megpillantott, olyan szelid lett, mint egy kezes bárány.

A nyakamba borult és olyan félve, szeliden ölelt a keblére, hogy igazán azt hittem, valami tizenhatesztendő bakfis-lány tart a karjai közt.

S ha nem csalódom, még tán könyezett is, ez az erős ember.

— Isten hozott, kedves pajtás! mondta örömmel.

— Szervusz Laci! Hogy vagytok?

— Megvagyunk hál' istennek valahogy, dörögte a »medve« az ő mély, basszus hangján. Amint talán hallottad megnősültem, átvetttem az apám birtokát és most gazdálkodom. De gyere be. Bemutatlak az asszonynak.

magánegyének lakásait, hatóságilag engedélyezett egyesületek helyiségeit, sőt mint hírlík folytatni fogják ezt a házkutatási hajszát a vidéken is, nekünk is lesz szerencsénk hozzá Pécsset, — s mindezt mi címen? Talán lázítás, osztálygyűlésre izgatás vagy más büntett avagy vétség elkövetőit keresi? Szó sincs róla; pénzt keres, melyet állítólag egy ujság kauciójára gyűjtöttek össze hatósági engedély nélkül.

A múlt évben a kormány rendeletet adott ki — mert nálunk mindent rendelettel intéznek, — a mely bármiféle gyűjtéshez hatósági engedélyt ir elő s ennek megszegését kihágásnak minősíti. Ilyen gyűjtésről volt a kormánynak tudomása eddig is, hisz Darányi az országgyűlésen bejelentette, hogy a szocialisták évenként egy negyed milliót gyűjtenek a budapesti apostolok részére, de míg csak ezek számára folyt a gyűjtés, a kormány az ujját sem mozdította, hisz azok az apostolok nagyon hasznos szövetségeseknek bizonyultak már nem egyszer; de most hírlapkaució gyűjtéséről van szó, azt tehát ki kell kutatni még a házjog sérelmével is.

Igaz, hogy kihágás miatt házkutatást tartani tiltja a törvény, de mit törődik a kormány a törvénnyel, megtartja, ha neki tetszik, túlteszi magát rajta, ha úgy tartja a kedve; éppen úgy, mint Oroszországban.

Hát nem volt igaza az amerikai konzulnak, hogy olyan ez az ország, mintha rendőrállam volna?

H i r e k.

Pécs, 1898. február 25.

Levél Zsellához.

Nemsokára feltáruznak az ajtók a különben is vendégszerető házatoknál, hogy befogadják azt a sok vendéget, kik eljönnek hozzatok, hogy üdvözöljenek benneteket és sok szerencsét kívánjanak annak a világba kilépő párnak.

Olyan ez, mint amikor a kis madár — midőn már elég erősnek érzi szárnyait — kirepül fészkeből hivatató, csalogató párja után,

Bementünk a szobába s én majd hogy kővé nem meredtem bámulatomban, mikor Laci feleségét megláttam.

Egy csöpp, filigrán teremtes volt ez az asszony, ki olyan kedvesen tudott csevegni, mint egy dalos madárka.

— Szent isten! Hiszen ezt a babaasszonykát, egy gyöngéd ölelésével megtojta ez a nagy ember! gondoltam magamban.

Ugy-e bámul, hogy Lacinak ilyen vézna felesége van? Hja! kicsi a bors — de erős!?

— Bizony az! sóhajtott a »medve.«

Nem tudtam mire vélni a dolgot.

Csak nem lett papucshős ez a hatalmas gyerek?

Ott marasztottak ebédre, s mialatt az asszony a konyha után látott, én megkérdeztem Lacit:

— Ugy-e Laci! Nagyon ráncba szed az asszony?

— Óh dehogy! Szó sincs róla! Tudod, furcsa ez a mi kettőnk helyzete nagyon. Igaz, hogy a feleségem kardos menyecske, node azért . . . s ezzel egy nagyot ütött hatalmas combjára, mutatva, hogy rajta lévén a nadrág — ő az ur a háznál Aztán folytatta:

— Amennyiben lehet, engedek neki. Ha aztán, úgy véletlenül, nagyon megharagit, kimegyek az udvarra, a hol rendesen talállok valamit, a min kitölthetem a buszuságomat.

hogy egy másik fészekben, melyet nagy szorgalommal építenek, csak szerelemről és boldogságról csicseregjenek egymásnak.

Ilyen madárka a te nővéred, ki addig-addig csalogatta maga köré a hivatató párokat, míg végre akadt egy, ki annyi művészettel tudott neki a szerelemről csicseregni, hogy ő is kénytelen volt segíteni benne és elcsicseregtek úgy kettesben, hogy:

»A szökés párosan
Oh mi édes, oh mi szép . . .«

Igen, szökés ez, amidőn otthagyja azt a fészket, a hol oly sokáig oly jól érezte magát; ahol minden kényelméről gondoskodott egy szerető anya, akit én is igaz testvérként szeretek.

Es ez az anya most szökésében is gyönyörködik. Büszkeség tölti el, amidőn látja, hogy akadt mégis egy olyan mester, ki képes volt felolvasztani a szive körüli jégréteget, sőt azt lángra is gyújtotta.

Mert hát tettek itt már kísérletet mások is, kik azonban gyengéknek, ügyetleneknek bizonyultak és akiknek csak az a felelet maradt meg:

»Sűrű csillagos az ég,
Majd eszedbe jutok meg . . .«

Sőt akadt olyan is, aki távozáskor így fakadt ki:

»Hivom ki, csalom ki,
De hiába, nem jön ki . . .«

Mindezeket előrebozsátva, kedves Zsella, most rátérek tulajdonképeni tárgyamra.

Ott repked még a madárka a küszöbön, el-eljön hozzá hivatató párja. De ha majd kirepülnek végleg onnét, te fogod annak a csalogató, hivatató párokat maga köré gyűjtő madárkának a helyét elfoglalni.

Hisz te is leráztad már az iskola porát topánkáidról. Jövőre először is tánciskolába kerülsz és ebből kifolyólag részt fogsz venni többféle multságokon.

Azt hiszem, elég jó tanuló voltál az iskolában. És ha mindazt a szépet és jót, ami veled született és amit azóta elsajátítottál, helyesen és ügyesen fogod alkalmazni, kellemes lesz az a szerep, mely reád vár.

Tudom, hogy lesznek elegen, kik eljönnek majd téged is hivatgatni, csalogtatni; akik teveled is a szerelemről fognak csicseregni.

És te erre büszke lélsz. Olykor-olykor már azt hiszed, hogy csakugyan néked is velők kell csicseregni; de ez nem lesz még az igazi.

Édes anyád gondozása mellett te még sokáig jól fogod érezni magad abban a meleg fészekben.

Azután, ha a mérgező villámhárítóját dühömben pozdorjává törtem, akkor elmúlik a haragom és mintha semmi se történt volna, visszamegyek a szobába.

De ilyenkor kerülöm az embereket, sőt az állatot is, mert ilyenkor ne add uram Isten! hogy élő lény kerüljön a kezeim közé.

Tegnapelőtt is — kérlek — egy ilyen bolondos órámban, az egyik tehenünket úgy csaptam fejbe, hogy a szegény pára, menten összerogyott.

Él még ugyan az ártatlan jószág, de ép tehen már nem lesz belőle soba!

S most képzeld, ha véletlenül ilyenkor ki nem szaladnék a szobából, és az a szegény gyöngé asszonyka kerülne a kezem közé! Jaj! Még rá sem merek gondolni!

S ezzel összeszorította ökleit és a kabátján át is meglátszott, amint kidagadtak hatalmas izmai.

— No ebben már igazad van, kedves barátom, hogy olyankor nem volna tanácsos a körmeid közé jutni, gondoltam magamban, de nem szóltam, mert az asszonyka bejött és hozta a levest.

Asztalhoz ültünk, de alig kóstolta meg Laci az ételt, mérgeesen lecsapta a kanalat az:

— Asszony! ez a leves már megint kiállhatatlanul forró.

— Ugyan ne szekirozz mindig azzal a

Aztán ha majd elég erősek lesznek szárnyaid és ha akad olyan művész, aki néked is oly szépen tudja festeni a szerelmet, hogy ti is elmondjátok majd:

»A szökés párosan
Oh mi édes, oh mi szép . . .

én leszek az első, aki üdvözölni fog benneteket. De addig sokat fognak még rólad, sőt hozzád is írni.

Ne csodáld, hogy éppen én irok hozzád először. Hisz én csecsemő korodtól fogva ismerlek és egész életeden át megfigyelhettelek.

S meg foglak most is figyelni s kívánom, hogy mint nagy leánynak, mind beteljesedjék az az ábrándod, a mit eddig szóttél s ezután szöni fogsz s elmondhasd, a mit most nénéd ajkáról oly sokszor hallasz:

— Boldog vagytok!

Mettőr.

Napirend 1898. február 26-án.

Naptár: szombat, febr. 26. — Róm. kath.: Sándor. — Prot.: Sándor. — Görög-kel. (febr. 14.) Auxent. — Zsidó: S. Tnuma. — Nap két 6 óra 31 perckor; nyugszik 5 óra 23 perckor. — Hold két 8 óra 23 perckor reggel; nyugszik éjfélnél.

Időjárás: hőmérséklet: 5 Celsius fok meleg; légnyomás 754. — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint enyhe idő, jelentékeny csapadék nélkül várható.

Szinház: »Mukányi.

— (A baranyamegyei gazdasági egyesület) volt választmányi tagjait *Lekky István*, miniszteri titkár, mint a földmívelési miniszter által az egylet ügyeinek vezetésére kiküldött miniszteri biztos, ma délelőtt 10 órára a vármegyeház közgyűlési termében értekezletre hívta össze, hogy ott előterjesztést tegyen az *Otócska Géza*, volt elnök kezén elkallódott 25.607 frt kincstári pénz megtérítése tárgyában. Az értekezleten megjelentek az egyesületi választmány következő tagjai: *Jessenszky Ferenc*, *Szeifrits István* kanonok, *Sey László*, *Trizler Károly* alispán, *Gábor József*, *Német Lipót*, *Német Vilmos*, *Werle Mihály*, *Brásay Kálmán*, *Egry József*, *Liebbald Béni*, *Driess Lajos*, *Komáromi Tivadar*, *Nádasy Kálmán*, *Biró Imre*, *Szautter Gusztáv*, *Hegedüs Imre* és *Jessenszky Tódor*. Továbbá *Vörös Mihály* titkár, *Keller István* pénztáros és az értekezlet jegyzőkönyvének

levessel, szölt az asszonyka csak nem akarod, hogy tűz nélkül főzessen ebédet?

— Nem. Azt nem kívánom — dörögte *Dorner Laci* — de nem is bolondultam meg, hogy össze vissza süssem a számat a te kedvedért!

— Ugyan ne kiállhatatlankodjál *Laci*! Hidd meg csak képzelődöl.

De a »medve« nem elégedett meg ennyivel. Dühösen az asztalra ütött az öklével, aztán magánkívül ordította:

— Nem képzelődöm! s ezzel felugrott az asztaltól.

Azt hittem, hogy most jön az a pillanat, a melyben ez a vadállat önmagától megijed, és szalad ki az udvarra, valamit pozdorjává törni.

De csalódtam, mert e helyett valami egészen más történt.

A másik szobából hirtelen hatalmas gyereksírás hallatszott:

— No látod te utálatos! most felköltötte a kis *Lacit* az ordításoddal, szölt az asszony.

— Hát már gyermekük is van? kérdeztem meglepetve.

— Igen. Egy két hónapos kis fiu. Szakasztott apja. Az asszonykának igaza volt.

Az a szuszogó kis csöppség, melyet a karján tartott az ő pufók, vörös képével, kicsiny zömök testével és világoskék, okos sze-

vezetésére felkért *Lechner Viktor*, megyei aljegyző. Végül *Menyhárt Antal*, miniszteri számvizsgáló. *Lekky István*, miniszteri biztos, üdvözölvén a megjelenteket, az értekezletet megnyitotta és előterjesztette, hogy a gazdasági egyesületnek a földmívelési miniszter összesen 93 darab simmenthali tisztavérű tenyészszarvasmarha, 50 darab kisjenői kan és 30 darab mezőhegyesi bika vételára fejében az államkincstárból összesen huszonötezernyolcvanhat forint és 24 krajcárt engedélyezett. Ez összeg a sikkasztóvá vált elnök kezén elkallódott s ennek folytán vált szükségessé az egylet működésének felfüggesztése és az ügyek tisztázására miniszteri biztos kiküldetése. A vizsgálat befejeztetvén, a kincstári jogügyi igazgatóság felhívta az egyesület választmányi tagjait, hogy ez összeget, mely hatszázalékos kamatokkal és járulékaival együtt ma 25.607 frt 87 krt tesz ki, az államkincstárnak megfizessék. E felhívás közlése és e tárgyban való nyilatkozattétel végett hívta össze a mai értekezletet a miniszteri biztos és most felhívja a választmányi tagokat, hogy nyilatkozzanak e tárgyban, hogy magukra vállalják-e a jelzett összeg megfizetését? A miniszteri biztos beszéde után *Driess Lajos* szólalt fel, a ki kifejtette, hogy a választmányi tagok, mivel az egylet működése fel van függesztve, csak mint magán emberek jelentek meg az értekezleten, de mint választmányi tagok sem vállalhatják magukra a fizetési kötelezettséget, mert egyetlen bünös a volt elnök, a kiért ők szavatosságot nem vállalhatnak és nem is vállaltak. Az értekezlet egyhangulag oda nyilatkozott aztán, hogy az eltűnt összeg megfizetésére nem hajlandó és *Német Lipót* közvetítő indítványát tette magáévá. Az indítvány pedig úgy szölt, hogy mivel maga az egyesület is 8100 frttal károsodik, mert ily összegű törzsvagyona szintén elkallódott a volt elnök kezén, vegye ezt tekintetbe a miniszter és a követelt összeget törültesse, mert az egylet saját vesztesége mellett a választmányi tagok a saját hibájukon kívül beállott pénzhányokért nem felelhetnek. Az értekezlet e határozatáról

meivel annyira hasonlított az apjára, hogy szinte magam elé képzeltem, hogy ilyen lehetett *Dorner Laci* csecsemő korában.

— Most már dajkád, ha felköltötted, míg én tálalok, mondta mosolyogva a *Laci* felesége, miközben átadta a gyermeket az apjának.

S alig hogy karjai közt érezte *Dorner Laci* a fiut, féktelen dühe egyszerre elmúlt.

Gyöngéden, szinte félve vette a karjára ezt a parányi jószágot, s miközben vizenyős kék szemével olyan érzékenyen nézte a fiát, szelid melodikus hangon, bizonyos gyermekes modorral énekelni kezdett neki:

»Tente baba tente,
Kis szemedet hunyd le.
Majd felkölt a hajnal
Fülemüle dallal

. . . . Ugy el néztem ezt az édes, ideális jelenetet, hogy majdnem magam is érzékenyedtem. Szerettem volna ott a hatalmas, nagyerejű naiv embert a keblemre szoritani, amit oly önfeledten, boldogan ducolta azt a parányi kis apróságot

Eközben bejött az asszonyka is, s mi-alatt ismét asztalhoz hívott bennünket, mosolyogva, a győztes bizonyos büszkeségével szölt hozzám:

— Látja? Így kell medvét szelidíteni!

Krámer Elemér.

Lekky István, miniszteri biztos, most értesíteni fogja a földmívelési minisztert s annak határozatától függ, hogy az eisikkasztott 25600 frt leiratik-e, vagy pörre kerül a dolog az államkincstár és az egylet volt választmányá között!?

— (A hadapródiskola vendégei.) A honvédhadapródiskola belső munkálatai teljes erővel folynak. Az építkezési munkálatokat tegnap megszemlélték *Láhnér Viktor* tábornok, *Neuschloss Ödön* és *Marcell*, építkezési vállalkozók, ugy *Alpár Ignác* műépítész, kik az éjjeli vonattal utaztak vissza Budapestre. Ma délelőtt báró *Fejérváry Imre* dr. főispán is megszemlélte a munkálatokat.

— (Halálozások.) Özv. *Párlits Jánosné* szül. *Picha Katalin*, életének 75-ik évében, tegnap délután meghalt. Temetése holnap (szombaton) délután 4 órakor lesz a *Makár-utca* 47. szám alatti házból a szigetkülvárosi temetőbe. Az engesztelő misét ugyane nap reggel 8 órakor tartják az elhunyt lelkiüdvéért a *Xavér-kápolnában*. Az elhunytat a *Fodor-, Antal-, Lukács-, Fülöp-, Pandur- és Rozgonyi-családok* gyászolják. Egy reményteljes ifju életet is elragadott ma a halál. *Schwell Lajos* negyedévesjoghallgató hunyt el, élte 23-ik évében hosszúság, nehéz betegség után. Ifjuszervezete sokáig ellenállott az öldöklő kórnak, az élettől még sokat várt, a jövőben még bizott, de hiába. A kaszás ember lesujtott, a lélek odahagyta a porhüvelyt s a halottas ágy körül busan hullatják könyeiket hozzátartozói, kollegái, kik mindnyájan szerették a rokonszenves, törekvő ifjut. Temetésén, mely f. hó 27-én d. u. 3 órakor fog a *Mária-utca* 23. számú házból végbemenni, testületileg is megfognak jelenni a jogakadémia polgárai s az akadémia épületére kitűzték a gyászlobogót.

— (Belvizek levezetése.) A *Mohács-Margitta-sziget* belvizeinek levezetését a birtokosok, nem birván bevárni a felsőbb hatóságok intézkedését, önerejükkel próbálják megkezdeni, és habár nem is érnek el ez által valami nagyobb eredményt, pár holdat talán mégis képesek lesznek abba az állapotba hozni, hogy használatba vehetik. A *Ferencsatorna-társulatnak*, ugy látszik, még sincs igaza abban, hogy eddig mindig megtagadta a *Tápcsatornájában* a vízszin leszállítást, mert a mult héten, a kir. folyammérnöki hivatal akciója folytán megkezdte azt leszállítani és március 15-ig meg is kell tartania az alacsony vízszint. Erre a mohácsi védgát-víz levezető bizottság a konyicai zárgát alatt megnyitotta a csatorna parti töltést *Novák László* püspöki mérnök vezetése alatt, és — mint mohácsi levelezőnk írja — ma már 25 méter szélességben csak ugy dül a szigeti belvíz a tápcsatornába és onnan tovább. De ennek alig van és lesz látszatja a szigetben. A konyicai zárgátat pedig 14 csendőr őrzi az erőszakos felvágás ellen. Az elkeseredés már olyan nagy a belvizek nagysága miatt, hogy lehet tartani az erőszakos átvágástól. Tegnap (csütörtökön) ugyanazon bizottság 100 munkással a Dunába vezető »Ujfoki« árkot kezdte a belső beiszapolástól tisztítani, amivel ha készen lesznek és a Duna vízének emelkedésétől hosszabb időre nem lehet majd tartani, magát az *Ujfoki zsilipet* a körtöltéssel együtt ki fogják nyitni. Itt az a nehézség áll fenn, hogy ha a

Duna 2 méteren felül van, a víz kifelé már nem folyhatik, mivel a belső talaj alacsonyabb.

— **(Uj apát.)** A király *Szmrecsányi* Lajos, egri főkáptalani kanonoknak a Szent Háromságról nevezett Pécs melletti címzetes apátságot adományozta.

— **(Pályázat.)** A dárdai adóhivatalnál adótisztai állás van üresedésben. Pályázatok két hét alatt adandók be a pécsi pénzügyigazgatóságához.

— **(Névmagyarosítások.)** *Blumenschein* Mór, pali-korpavári illetőségű, pécsi lakos, vezetéknevét Benköre, — kiskoru *Eisenhut* Jenő, pécsi illetőségű csurgói lakos Endrődire, — *Mácsovics* Kálmán, kaposvári népiszkolai tanító és kiskoru Kálmán fia Méreire, — *Förstner* Gyula, hevesi illetőségű szilasházi lakos Fodorra, végül kiskoru *Pékó* László, felsősegesi illetőségű, csurgói lakos, vezetéknevét Peterdire magyarosította belügyminiszteri engedéllyel.

— **(Az első fecske.)** A bőjti aktuális heringlakomákat hirdető első meghívó ma érkezett hozzánk. E szerint március hó 3-án (csütörtökön) a »Petőfi«-vendéglő helyiségeiben (Malom-utca 15.) »Nagy heringlakomát rendez Szabó Sándor vendéglős. Jó magyar zenéről gondoskodva lesz a lakoma mellé! Kezdeté este 8 órakor.

— **(Negyvennyolc Kohn.)** Fogynak, fogynak, egyre fogynak . . . A gyász jelentést évente Telkes Simon, a központi névmagyarosító társaság elnöke adja ki róluk és minél jobban fogynak, Telkes ezt annál örvedetes eseménynek konstatálja. Az 1897. évben, a jelentés szerint negyvennyolccal lett kevesebb Kohn e haza bércei és völgyei között; negyvennyolcan menekültek ettől a névtől, amely hajdan diszes volt, az utókor rossz viccei folytán azonban sokan már kényelmetlennek találják. Pedig igazán különös: mért mulattatöbb az az alak, a kit Kohn Mórnak hívnak, mint az, a ki Koppány Zömötörnek írja magát? Mindazonáltal a Kohnok hajdani erős csoportja egyre kisebb-kisebb lesz. A főnixsz, a mely a Kohnok halála után ujjaéled, lesz: Környei, Kondor, Kónyai, Kapisztrán, — és igen rossz az emlékező tehetsége arra, hogy valaha ő is Kohn volt. És így, mint jóformán minden évben, az idén is a Kohnok közül vettek föl legtöbben magyar nevet: közvetlen utánuk a Weiszok és Schwarzok következnek tizennyolc—tizennyolc névmagyarosítással. Kétségtelenül dicséretet érdemel a negyvennyolc, a miért szakított az előélettel s a miért az igaz magyarságát a nevével dokumentálja. A méltányos dicséretet megadja nekik Telkes Simon és megadjuk mi is; — de mégis, nem elszomorító, hogy a Kohnok ilyen óriási arányban fogynak, és nemsokára nyilvánosságra kerül az utolsó mohikán is, a kit bizonyára az utolsó mohi-Kohn-nak fog a kor elnevezni?!

— **(Kinevezés.)** A pénzügyminiszter a mágocsi kir. adóhivatalhoz *Grünberger* Ármán, baáni adóhivatali díjas gyakornokot, ideiglenes minőségben adótisztá kinevezte.

— **(A pécs-barcsi vasutról.)** A magyar királyi pénzügyminiszter az állami biztosítást élvező pécs-barcsi vasut részvénytársaságnak, az 1896. évre eszközölt állami biztosítási előleg-leszámolás eredménye alapján,

35.968 forintot folyósított, mint 1896. évre járó pót-államelőleget, a központi magyar királyi állampénztárnál.

— **(A Barcsi Kaszinó táncestélye.)** mely rendszerint a farsang egyik legsikerültebb mulatsága szokott lenni, ez idén, a mi a látogatottságát illeti, messze mögötte maradt az előző években és az ez idén más egyletek és testületek által rendezett vigalmaknak. Különben mióta a Barcsi Kaszinó nevét változtatta, azóta mulatságai sem igen akarnak sikerülni. Mindazonáltal, ha kevesen is voltak a vigadók, fesztelenül és jókedvűen mulattak kivilágos kivirradtig és a mulatókra nézve ez a fő, a többi mellékes.

— **(Betegségből a halálba.)** Jómódu asszony volt Tengerinben *Markovics* Józsefné született *Kata* Anna. Huszéves korában ment férjhez az urához, a kivel tizenhárom évig élt boldog házasságban. Volt egy két éves kis gyermekük is s így nem is hiányzott semmi a boldogságukból. A múlt évi júliusban azonban szélhűdés érte az asszonyt, a mi kezén, lábán megbénította és némává tette. Az ura minden módot megpróbált gyógyítására; elvitte Szalántára egy kuruzslóhoz is, de még ez sem használt a betegnek. Majd Pécsre hozta egyik orvos elé s ennek rendelése után járt és kezeit mozgatni ismét képes lett a szegény asszony, de beszélni nem bírt. Ura és öreg szülei gondosan ápolták, de az asszonyt mégis halálra keserítette a baja. És tegnapelőtt éjjel felkelt, kilopózott a szobából s beleugrott az udvarukon levő kutba, a honnan már csak élettelen testét húzhatták ki.

— **(Tanítók gyűlése.)** A mohácsi-vidéki tanítóegylet tegnap délelőtt Mohácson az állami polgári iskola nagytermében tartotta meg évi rendes közgyűlését. Tanügybarátok elég szép számmal voltak jelen az ülésen. Ott voltak dr. Serli Sándor járásorvos, Margittai Péter ügyvéd és lapszerkesztő, Bolyárits Gábor kör. kel. esperes, Horváth Mihály és Rajczy Sándor belvárosi r. k. káplánok, Német Lipót ügyvéd, dr. Kaufmann József ügyvéd, Wolf Zsigmond, Halom Vince ref. lelkész, dr. Fleisch Ármán rabbi. A közgyűlést választmányi ülés előzte meg, melyen a közgyűlés elé terjesztendő némely ügy fölött folyt a tanácskozás, mire pont 9 órakor *Brand* Ede polg. isk. igazgató egyesületi elnök a közgyűlést tartalmas megnyitó beszéddel megnyitotta. Miután a múlt évi közgyűlés jegyzőkönyve felolvasatott és észrevétel nélkül hitelesített, *Seregly* László egyll. titkár számolt be az egyesület múlt évi tevékenységéről. E szerint a múlt évben közgyűlés ugyan csak egy volt, de tekintve annak gazdag tárgysorozatát, üdvös eredmény tűnik ki. Jelesen a *Brand* Ede p. isk. igazgató által tartott gyakorlati előadás, mely minden tekintetben teljesen sikerült; továbbá *Kalma* István polgári isk. tanító felolvasott értekezése a mohácsi-vidéki tájszólásról, mely nemcsak a közgyűlés tetszését és helyeslését vivta ki, hanem a »Magyar nyelvőr« című szaklap által pályadíjjal lett kitüntetve. Választmányi ülés volt 5, melyek egyikén határozatba ment, hogy az egyesület népies fölolvasásokat fog tartani, melyek üdvös voltát — látva a társadalomnak, a népnek küzdelmét az egész vonalon — senki kétségbe nem vonja. A tagok száma: 5 tisz-

teletbeli, 31 rendes és 10 pártoló tag. A könyvtárban van 57 mű, áll 70 kötetből és 41 füzetből, valamennyi válogatott pedagógiai munka, ujabban *Trixler* Károly, Baranyamegye alispánja, adománya folytán gazdagodott a »Baranyamegye multja és jelene« című művel és *Neumayer* Teréz k. a. által adományozott *Rousseau* J. »Emil«-jével. A jelentés után *Pólya* Albin polg. isk. tanító gyakorlati tanítást tartott »a bevezetés az algebra« tananyagból. *Kisszély*, *Kalma*, *Brand*, *Szekula* Katalin, *Flesch* és mások szóltak hozzá az előadáshoz és valamennyi köszönő elismeréssel adózott előadónak, a tanítás terén otthonias és kifejtő módszere fölött, s ezért neki jegyzőkönyvi köszönet is szavaztatott. Majd *Kisszély* Andor olvasta fel értekezését: »Teendőink városunk iparoktatásának fejlesztése kérdésében.« A multa visszatekintő értekezés azon eredményvel végződik, hogy Mohácson fa- és vaszakipartanfolyamok lennének berendezők; e felolvasónak is jegyzőkönyvi köszönet szavaztatván, *Seregly* László egyll. titkár felolvasa a módosított alapszabályokat, melyek mindenikéhez a közgyűlés hozzájárult, csupán azt nem fogadta el, hogy a cím Mohácsi tanítóegylet volna változtatandó, tehát marad a »Mohácsi-vidéki stb.« régi cím. Tiszteletbeli tagokká, mint ennek az egyesületnek a jobb korban hűséges munkásai, két nyugalomba vonult tanító: *Böhm* Ignác és *Herr* Miklós; továbbá a lelkes tanügybarátok közül: *Vargha* Alajos és dr. *Serli* Sándor választattak meg a választmány ajánlatára. Végül egy három tagból álló kijelölő bizottság javaslatára a tisztujtás a következő eredménnyel folyt le, elnök: *Kisszély* Andor; alelnök: *Papay* János; titkár: *Seregly* László; I. jegyző: *Földvári* Nándor; II. j. *Wiesmann* Cecília; pénztárnok: *Neumayer* Teréz; könyvtárnok: *Szekula* Katinka; választmányi tagok *Buday* Tekla, *Schleiszner* Henrik, *Kalma* István, *Jankovits* György, *Koncs* Sándor, *Kugyerai* Teréz, *Brand* Ede, *Pólya* Albin, *Schwarz* József, *Zubánovits* Béláné és *Pribék* József lettek.

— **(Meggzökött rabok.)** Tegnap az esti órákban terjedt híre, hogy az ügyészség fogházából két rab meggzökött. A szökés a késő délutáni órákban történt, s mikor észrevették a két rab hiányát, azonnal értesítették erről a rendőrkapitányságot, a csendőrpáncsnokságot s táviratilag hozták tudomására a vidéki csendőrörsöknek is. Az egyik szökevény ifj. *Tassi* József, mohácsi születésű, 23 éves, a ki lopásokért kétévi fegyházra volt ítélve. A másikat *Schmitz* Józsefnek hívják, németszentpéteri születésű, 28 éves s ez meg három és félévi fegyházra volt ítélve, szintén többrendbeli lopás miatt. A két rab egyetértve, közös elhatározással vitte végbe a szökést. Tegnap délután négy óráig a többi rabokkal együtt szalmát hordtak le egy padlásról s mikor a munkának vége volt, ők fenmaradtak a padláson s annak falát kibontván, az így támadt lyukon átbujtak és egy kerthelyiségen át kijutottak a szabadba. Mikor szökésüket észrevették, fegyveres öröket küldtek a nyomozásukra, a kik még késő este is keresték őket, de bizony hiába. A meggzökött rabok fehér nyári rabruhában voltak, mikor meggzöktek s remélhetőleg hamarosan kézrekerülnek, mert a gyors intézkedés folytán mindenütt megindult utánuk a nyomozás.

— (**Mérgezési tünetek.**) *Götlinger Antal*, alsóbalokány-utca 19. szám alatti lakos tegnapelőtt 13 krajcárért pálinkát vásárolt. Ugyanakkor ivott ott a boltban egy munkás-ember is, a ki a harangöntő-utca 4. szám alatt lakik. Tegnap *Götlinger* rosszul lett s ma már annyira elővették a fájdalmak, hogy jelentést tett ma délután a rendőrségen s felvitte a pálinkát is, annak tulajdonítván a betegségét. Az a munkás-ember, a ki ott volt a boltban, mikor *Götlinger* a pálinkát vásárolta, szintén megbetegedett s olyan rosszul van, hogy a kórházba szállításáról kellett intézkedni. A feljelentés folytán *Tolnai Vilmos dr.* vizsgálat alá fogja venni a pálinkát, a mely állítólag okozta a mérgezési tüneteket s ha csakugyan ártalmas, akkor meg fogják tenni a további lépéseket. A két beteg ember állapota egyelőre nem veszedelmes, de bizonyára sokáig fogják emlegetni a mérges pálinkát.

— (**Pásztoróráért aranyóra.**) Tegnap délután egy *Földvári Anna* nevű asszonyt azon fogtak rajta, hogy egy aranyórát kínált megvételre s még irással is igazolta, hogy az óra bizonyos *Neumann Kataliné*, a kire az elhalt urától maradt. A gyanus dologba aztán beleszólt a rendőrség is és bár elég komplikált volt az ügy, *Selényi Antal* ügyeletes rendőrbiztosnak sikerült kipuhatolni, hogy az aranyórát úgy lopták. Előtte pedig *Wolf Mária*, helynélküli cseléd-leány, egy szobából, hol pásztoróra céljából jelent meg és zsebórával a zsebében távozott.

A tolvaj leány ma beismerte a lopást és most már a bíróság fog vele végezni.

— (**Elfogott rabló.**) *Laskói Rigó* András magyar fiúnak született ugyan Sepsén, de már két éves korában leszármazott Slavóniába, Szt.-Lászlóra. Ott aztán rigó módra az erdőségekben nevelkedvén fel, nem csoda, ha az emberi törvényeket nem tanulta, nem tudta, tehát nem is respektálta s egyszer egyik, másszor másik bandában vett részt, mint annak működő tagja, csak hogy ott meg nem a hegedű vonót, klarinétot, az isteni gondonkát tanulta kezelni, hanem a fejszét, baltát, kecskelábat; esetleg álkulcsot sem vetett meg, csak hogy ezekkel azután másoknak a szívért nem öröme, hanem szomorúságra gerjesztette. Nagyobb biztonsága okáért a revolvért, pisztolyt is elvitte magával, azon esetre, lévén ő előre látó, ha valaki zajtalan éjjeli foglalkozásában háborítani merészelné, ezekkel fog rendet csinálni, kommandirozni, ha mindjárt valakit a másvilágra is vezényelne. Hogy hányszor tette ezt, még bizonyosan nem tudni, de az bizonyos, hogy a szlavóniai zsandárokkal meggyűlt a baja s áttette székhelyét Baranyába Sepsére és az ottani szőlőhegyekben élelmezte magát. De látszik, hogy *Rigó* nem tanult ember, arra nem gondolt, hogy irigye is támadhat, a ki őt elárulhatja. A mohácsi csendőrőrsparancsnoknak igen jó összeköttetései lehetnek, avagy Mohácsnak is lehetnek rigóformájú emberei, elég az hozzá, hogy *Kardos Géza*, a mohácsi derék csendőrőrmester titkos értesítést kapott ezekről a

sepei vendégeskedésekről és egy nagyobb apparátussal más járásba ment át és a fegyveres csavargót elfogta, majd át ment vele Slavóniába és 7 napi utazgatás után *Rigó*nak több bűntényét felderítvén, visszahozta Magyarországra és átadta a dárdai kir. járásbírósnak, ahol majd elveszik a kedvét a fűtyüléstől.

— (**A barcsi „Chevra Cadischa“ egylet**) az izraeliták farsangutóján, mint minden évben, ez idén is nagyszabásu bolondok-estélyét szándékozik rendezni, mely bizonyára látogatottságra nézve sorakozni fog az eddigi mulatságok mellé. E multság arról híres, hogy a legkedélyesebb és legfesztelenebb szokott lenni. Rendesen számos tréfás meglepetést és bohókás felvonulást szoktak rendezni. Ez idén is mindenfelé készülődnek; sokan is fognak elmenni és így biztos kilátás van arra is, hogy az egylet tőkéje gyarapodni fog.

— (**Égi tűnemény.**) Gyönyörű alakulása folytán jellemző csillagcsoport fog holnap a meridiánon keresztül vonulni. Már az estéli órákban látható lesz keleten az Oroszlán. A legszebb csillaga — az oroszlán szive — a »Regulus«, elsőrangú, míg a fej kisebb, másodrangú csillagokból van alkotva. Az egész csoportot 161, pusztán szemmel is látható csillagból áll. Nagyító üvegen keresztül nézve a csoportban számtalan szint játszó kettes csillag s ezek körül köd látható. Csodálatos ezen csillagcsoport önmozgása. A spektrofotográfia segítségével sikerült megállapítani,

sem régi ismerőseim sejtellemmel sem bírtak róla, hogy Oroszországban tartózkodom.

A következő két hónapban kétszer jelentem meg *Fedorowna Natháliánál*. Kétszer kaptam feleletet: Nincs idehaza! Dacára ennek, ügynökeim útján megtudtam, hogy mindjobban gyengülvén, nem hagyja el a házat.

Végre egy este egy kis papírszeletet hozott a szolgál. »Jöjjön!«

Február vége felé volt és rettenetes idő járta, egyike ama hózivataroknak, melyeket itt nem is ismernek. Mihajlovics reggel elutazott szánján és a zivatar ott fogta valahol. De egy pillanatot sem akartam veszíteni. Gyalog, térdig a hóban, egy forgószélben, mely majd megvakított, megtévelyített, a földhöz vágott, értem el a város kapuját. Ott is lehetetlen volt szánt találni. Nem akadt ember, ki dacolni mert volna a hóval, melynek vadul kavargó tömegei az eget is fenyegetni látszottak. Végre ötven rubel rábirt egy fiatal parasztot, hogy szembe szálljon a hóval és eljutottam *Natháliához*.

Életemben sok sajátságos dolgot láttam már, de sohasem fogom a látványt elfelejteni, mely *Fedorowna Natháliánál* várt reám. A szolgál a gyönyörű szobák szinte végnélküli során vezetett keresztül, míg végül fellebbentett egy bársony függönyt és halk hangon jelentett be. Egy szalonban találtam magamat, melynek minden tenyérszi darabja, a menyezet, padló, falak fehér medvebőrrel voltak takarva. A szoba mélyéből a hullámozó hóból egy ritka és drága medvebőrökből összerakott nyugágy emelkedett ki és az állatfejek holt szemüregében drágakövek szikráztak, melyek az ijesztő fejeknek túleleven kifejezést kölcsönöztek. Ezen a nyugágyon, melyet mint a sarkregiók

Természetesen, hasonlítok is bátyámhoz és tekintetem a visszaemlékezések özönét ébresztgette fel benne.

— Értem!

— Néhány szelid, sőt hizelgő szóval — mert a beteges, ideges izgalmat le akartam csillapítani — előadtam neki utazásom célját és látogatásomét is.

— Az áruló nevét akarja tudni? — mondá. A titokzatos emberét, ki *Komanoff Iván* íróasztalába azokat a papirokat és röpiratokat tette, melyek őt kompromittáltak, melyek a bírák elé vitték és végül Szibériába való száműzetését okozták? És tőlem akarja a nevét megtudni? Tőlem? Tőlem?

És tompa, zavart, titokzatos borzadálytól remegő hangja megerősödött a beszéd alatt, kemény, durva, vad, oly sokféle, furcsán hangzó nuancokat vett fel, hogy hinni kezdtem, talán megtévelyodott *Nathália*. De a fontolás megnyugtató. E sajátságos fogadtatást a fájdalmas visszaemlékezések felujulása könnyen magyarázhatóvá tette. Gyűlölség, jobban mondva fájdalommal kellett, hogy szive még mindig telve legyen irántam. Lehetetlen, hogy elfelejtette volna e nő, mennyire küzdöttem bátyám szándéka ellen, azt is tapasztalhatta, mennyi fáradozásnak és kézcsoznak köszönhettem, hogy a cári akarat nagyravágyó álmaiból kiragadta. De nem vesztettem el bátorságomat. E szavak: »papirokat, röpiratokat íróasztalába tette« — még jobban megerősítettek feltevésemben, hogy ő az eddig ki nem tudott igazságot ismeri.

— Ah! — szólt közbe *Nikoláj* remegve.

— Megkísérlettem néhány kérdést intézni hozzá, de nem felelt. Minden átmenet nélkül, elmullott hirtelen felindulása. A meglepett és haragos nyugtalanság, melybe

hogyan az »Oroszlán« csillagai valamennyien egyenesen felénk tartanak különböző gyorsasággal. Regulus 8.9, Denbola (az Oroszlán farkcsillaga) 11.9, Gamma 38.6, Delta 14.1 kilométernyi gyorsasággal. A csillagcsoport ezen látzólagos mozgásából következtetnek a csillagászok a napnak mozgására, a mely az említett csillagcsoport felé irányul. Ezen mozgás tulajdonképpen iránya azonban a »Herkules«-ben van, egy csillagcsoportban, a mely éjféltörök fel az égen az oroszlántól száz fokkal kelet felé.

Művészet, irodalom.

© **Üdvöske.** Tegnap este tapstól volt hangos a színház. *Örley Flóra* lépett fel másodszer Audrán dallamos zenéjű operettjének, az »Üdvöske«-nek címszerepében s az a jó félig telt ház, mely végighallgatta, igazi műélvezetet talált játékában és énekében s honorálta is olyan zúgó tapsviharral, a mely a mi nem egy könnyen lelkesülő közönségünk-nél ritkaságszámba megy. Bettina szerepében a vendégművésznő szinte pazarul csillogtatta játékbeli rutinját s azt a természetes, elragadó kedvességet, mely egyéniségének a sajátja. Énekszámait kivétel nélkül taps kísérte s a bevégzett énekművészettel előadott dalai nagy hatást keltettek. Méltó partnere volt *Hunyady*, a ki Pippo szerepét szépen játszotta és igen jól énekelt. *Réthy Lina* is tapsot kapott *Fiamettában* és *Perényi Fritellini* hercege szintén jó volt. *Andorffy*, mint Lorán fejedelem és *Bognár*, mint Rokko voltak a derűlttség központjai. A közönség nevető idegeit nemcsak ébren tartották, hanem — különösen *Andorffy* — a szélsőségig feszítették. Node hát a kö-

zönség megtalálván az előadásban a műélvezetet is, a bohóckodást sem utasította vissza.

(→)

○ **Biztosítási és Közgazdasági Lapok** most lépett IV. évfolyamába. Ez az egyetlen szaklap, e rövid fennállása alatt is nélkülözhetlenné tette magát a szakközönségre és a biztosító intézeti tisztviselőre egyaránt s évenként át egyedül mozdította elő a szakirodalom fejlődését. A lap minden számában aktuális cikkek vannak, közli az összes intézetek üzleti kimutatásait, az előfordult tüzkárokat személyi változásokat, üresedést, napi és külföldi eseményeket. A lapot 12 intézet hivatalból ajánlja s a tisztviselők részére 6 frtra szállította le. A lap Budapesten VII. Lövöldetér 2. sz. alatt jelenik meg.

Törvénykezés.

§ **A virtus.** Tulajdonképen a virtuskodás volt az oka annak a véres verekedésnek, melynek *Pirisa József* a szenvedő, *Pandur Jécó* és *Frányó János* pedig a cselekvő részesei voltak s melyben már 1894. év folyamán hozatott elmarasztaló ítélet. Öt éve annak, hogy a fentnevezettek a dunaszekcsői »Hajó«-korcsmában mulattak, a hol a tamburásokkal *Pirisa József* is, *Frányó János* is maguknak akartak muzsikáltatni s mindegyik a nála levő pénzzel dicsekedett, ötvenes, százas bankókat mutogatva egymásnak. Végre is egy asztal mellé keveredtek s midőn *Pirisa József* eltávozásakor kezét nyújtott *Frányó Jánosnak*, az huzakodni kezdett vele s míg két kezét lefogta, odakiáltott cimborájának, *Pandurnak* horvátul: »udriga Jécó« (»üssed Jécó«). Az

megfogadta a biztatást s a szobában levő néhány tölgyfa székek közül egyet úgy sujtott *Pirisa Józsefnek* fejébe, hogy az két hétig feküdt ágyban s azután még körülbelül 30 napig beteg volt annak következtében. Az 1894. évben ezen ügyben tartott végtárgyalás alkalmával *Pirisa István*, *Erdélyi János* és *Martina Jánosné*, szül. *Marton Julis* tanuknak eskü alatt tett, egybehangzó vallomása alapján a fent előadott tényállás valónak véteztett és a törvényszéknek ezen ügyben hozott ítéletét a kir. tábla, majd a Curia is csekély változtatással helybenhagyta s *Pandur Jécó* 8 havi, *Frányó János* pedig 6 havi börtönbüntetéssel sujtatott.

Az elítéltek azonban perújítást kértek s az megengedtetvén, ma 14 tanut kellett a törvényszéken kihallgatni, kik közül fontosabb vallomást *Uglisa Sávó* és *Gombár István* tettek, amennyiben azt állították, hogy az első végtárgyaláson eskü alatt kihallgatott egyik tanu, *Martina Jánosné*, nem mondhatott igazat, a mennyiben ő nem volt ott a verekedés megtörténtekor. Ugyanis a jelzett két tanu, a verekedés megtörténte után találkozott vele, a mint ők a korcsmából elmentek, az asszony pedig odasietett s állítólag beszéltek is vele s midőn néhány perc múlva ők visszamentek a korcsmába, az asszony már onnan hazafelé tartott s kérdésükre azt felelte, hogy nem látott az egész verekedésből már semmit sem. *Varga Nagy István* elnöklő bíró kereszkérdéseivel ellenmondásokba keverte a tanukat, a kik az időt különféleképen vallották be, melyben az asszonnyal találkoztak, egyik dél-

megjelenésem és beszélgetésünk eleje döntötték, elszállott, mint a szappanbuborék. Lehanyatlott, jobban mondva, lezuhant egy kerevetre, mint egy vihar által döntött fa, arcát ráncos kezeibe temetve és teljesen mozdulatlanul, mindent, még az én jelenlétemet is elfelejteni látszott. Megfigyeltem a különös nyugalmat és magam is mozdulatlanul, némán maradtam, lélekzetemet visszafojtva a mély csendben, mely telve volt visszaemlékezésekkel és reflexziókkal.

Lassankint leszállott az est. Az őszi nap sugaraitól megvilágított tárgyak fantasztikus alakokat vettek fel s lassankint beleolvadtak az árnyékba. Semmi sem zavarta a mély csendet. A nehéz szőnyegek, melyek a szalon falait takarták, még az utcai élet távoli zaját is elfojtották.

Ijedt riadással ébredt *Nathália* álmából, melyet ébren álmodott, de mikor engem megpillantott — a felébredő visszaemlékezések viharában valószínűleg egészen megfélekedezett rólam — magához tért és rögtön összeszedte magát. Kapkodott, mint az állatok szoktak, mikor védelembe akarják magukat helyezni. És magasra emelt fejjel, dacos pillantással, keresztbefont karokkal ismét a régi *Nathália* volt, kivel tizenöt év előtt küzdöttem és bátran nézett szemembe.

A tűz, mely az óriási kandallóban már kialvóban volt, utolsó reflexét rám vetette. Remegve vártam, bár még mindig a mozdulatlan állásban, szenvedélye kitörését. Ugy tetszett, hogy ezen az uton többet fogok tapasztalhatni, mint a többé-kevésbé meggondolt válaszokból, melyeket kérdéseimre adott volna. Hallgatásom, mely szándékosnak látszott előtte, ingerelte és még vadabb hangon kezdé a beszédet:

— De hisz semmit sem tudok! Semmit! Honnan tudnám? A ki kívánt elakarta tőlem rabolni, talán bizalmasává tett engem sötét terveinek? Senkisémet kétkedett benne, ha el is vesztettem reményemet *Komanoff grófnővé* lenni, legalább megmaradt nékem a gazdag bojár szerelme. A ti köreitekben, mely mindenkinek, ki nem benne született, hozzáférhetlen, azt hitték, hogy *Komanoff szavának* megszegése után teljes szakadás áll be közöttünk, de azt is rebesgették, hogy hajlandó velem *Franciaországba* költözni, hol dacolhattunk volna a cár akaratával és a hol birtokai egy része is fekszik. De hogyha beállott volna is közöttünk a szakadás, nem sugalhatott olyan veszedelmes bizalmat és az az ember, kinek a terv eszébe jutott, bizonyára jól megőrizte titkát. Igen, jól megőrizte, örökre megőrizte!

Hangját a szenvedély sziszegővé tette és a vad gyűlölet érthetlen gunynyal keveredett.

— Ah, te tudni szeretnéd! De hidd meg nékem, vannak dolgok, melyeket azok, kik elkövették, még fejköszvényeikre sem bíznak rá.

Tovább küzdöttem vele, igen, még a kérésig is lealacsonyodtam, de minden igyekezet, sőt a pénznek, egész vagyonnak kínálata — melyre pedig a moszkovitanőnek, tekintve a körülötte levő fényűzést, szüksége lehetett — nem volt képes beszédre indítani őt.

— Gondold meg a dolgot *Nathália*, mondám távozás közben, ismét el fogok jönni. Egyébként itt a címem.

Elhatároztam, hogy visszahúzódok a magányba és *Moszkva* közelében laktam, egy volt szolgámnál, kinek segitettem, hogy egy kis birtokot szerezzen magának — hiszen ismered: *Mihajlovits Mihály* — és sem családom,

utáni négy órát, másik esti kilenc órát jelölt meg a találkozás idejéről s ellenmondásokba keveredtek a többi mellékkörülményekre nézve is, annyira, hogy a kir. ügyész még meghiteltetésüket sem indítványozta. A többi tizenegy tanu vallomása sem bir nagy jelentőséggel az ügy érdemére, de igénybe vett annyi időt, hogy a tárgyalás befejezése és ítélethozatal csak lapunk zárta után várható.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése február hó 25-én. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ülés elején igazolták *Lázár* szegedi mandátumát. *Olay* Lajos kikel a választási visszavonások ellen.

Az igazságügyi tárca költségvetésénél *Rátkay* László kimutatja Erdély Sándor miniszter törvénytiprását, a mikor az 1848-iki törvény szellemével homlokegyenest ellenkező rendeleteket bocsát ki. Az 1848-iki sajtótörvény az előleges cenzura eltörlése mellett szabadságot adott mindenkinek, hogy gondolatait sajtó útján terjeszthesse, az igazságügyminiszter pedig rendeletet bocsátott ki, a mely minden sajtóterméket szétküldése előtt előleges felülvizsgálatnak vet alá. A kormánynak nincs bátorsága a törvény megváltoztatását itt javaslatba hozni, hát rendelettel változtatja meg; hisz Magyarországon már minden rendelettel szabályoznak s minden téren törvényen kívüli állapot uralkodik. (Nagy tetszés a függetlenségi párton.) Most ölik meg a sajtószabadságot, annak félszázados jubileuma előtt. Ez lesz a 14-ik a tizenhárom vértanu mellett. Az ilyen eljárásra a népeknek csak egy válasza szokott lenni: a forradalom. (Viharos taps; percekig tartó éljenzés.)

Szünet után *Erdély* felolvassa a törvényt, a mely a megjelenés pillanatában kötelez a sajtóterméknek a közvadásznál való bemutatására, valamint a vizsgálóbíró a jogrend elleni közlemények esetén azonnal lefoglalhatja azokat. (Viharos ellentmondás.) A kormány intézkedésének máris van eredménye, mert a helyzet már nyugodtabb. A közvélemény a kormánnyal tart, a mely nem akarja a sajtószabadságot megnyirbálni, hanem csak a társadalmat megvédeni.

Apponyi Albert gróf a sajtószabadság megrendszabályozásához csak úgy adhatna hozzájárulását, ha az nyíltan, a törvényhozás hozzájárulásával s ekkor is csak ideiglenesen, a veszély idejére történék. Kikel a miniszter ellen a gyűlekezési jog megsértése miatt. A kormány ravasz fufanggal kijátssza a törvényt s azért a költségvetést nem szavazza meg.

Ezzel az ülés *Apponyi* éltetésével végetért.

TÁVIRATOK.

— A kiegyezés előkészítése. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A kiegyezés ügyében a király legközelebb kihallgatáson fogadja *Tisza* Kálmánt, *Szilágyi* Dezsőt, *Szell* Kálmánt, esetleg *Horánszky* Dezsőt is.

— Interpelláció a Zola-perért. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Párisban a kamarában *Hubbard*

interpellálta a kormányt *Boisdeffre* nek a *Zola*-perben az esküdtekre gyakorolt preszsziojáért. A törvénykezési terem — ugymond — szomorú látványt nyújtott, mert úgy tetszett, hogy azokat, kik a köztársaságot éltették, leverték, mivel ellentétbe hozták őket azokkal, kik a hadsereget éltették. *Meline* miniszter válaszában kijelentette, hogy a tábornokok túlmentek ugyan a határon, de nem csodálja, mert képességüket és becsületüket támadták meg. Mindenképpen meg fogja akadályozni a további izgatást. A választ a kamara 416 szóval, 41 ellen, ujongva vette tudomásul.

— Négyszeres rablógyilkosság. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Gradlitz*ből írják, hogy *Schoeman* mellett egy elhagyott házban négy együtt lakó nőt, eddig még ismeretlen tettesek, meggyilkoltak és kiraboltak. A házat felgyújtották és a tűzben egy leány benn is égett.

— Törvénytelen fotografálás. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A budapesti szocialistákat a főkapitány most nap-nap után sorra megidézi és lefotografáltatja őket. Ma *Kirschner* szocialistát is beidéztek a rendőrségre, ki védőjével, *Visontai* Soma országgyűlési képviselővel jelent meg *Garlathy* kapitány előtt. *Visontai*, kit már napok óta izgalomban tart a főkapitányság hallatlan jogtipró eljárása, így szólt *Garlathy* kapitányhoz: „E független, feddhetlen életű polgárt megidéztek, hogy mint közönséges büntetést lefotografálják. Én mint védője megjelentem vele, hogy segédkezem neki e jogtalan eljárás elleni ellentállásban. Tiltakozom a kapitányság eljárása ellen s kérdem, kinek rendeletére történik ez?“

Midőn a kapitány kijelentette, hogy a főkapitány rendeletére, *Visontai* követelte, hogy vezessék a főkapitány elé, a minek eleget is tettek s *Kirschner* pár perc múlva lefotografálás nélkül távozott a rendőrség épületéből.

Szerkesztői üzenet.

Télen. A kis versike legsikerültebb két sora ez:

„Hervad a lomb, hull a levél,
Kicsi madár búsan *szökdel*„,

de mert ez sem jó, a verset nem közölhetjük. Aztán meg minek írja magácska következetesen azt, hogy *nyilló* virág, vagy *halla*, meg aztán: *vidicsd* fel és hogy *dallol* a madár?! Végül miért nem szinpathizál a vesszők és pontok felrakásával?!

Szigetvári levelező. Saját belátásunk szerint bíráljuk el, mi a közölni való és mi nem. Bár ez épen nem nevezhető méltánytalanságnak, mert gondosan ügyelünk arra, hogy mindenkinek megadjuk magáét. Mellőzésről és méltánylásról hát szó sem lehet!

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC

TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Nyílt-tér.*)

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazok, kik a hön szeretett s felejtethetlen anyja, nagymama, napa, testvér illetve rokon,

SCHÖBER KALMÁR ZSIGMOND-né
szül. VAISER LUIZA,

f. hó 24-én végbement temetésén megjelenésük, koszorúk küldése s egyéb részvényt nyilatkozatuk kifejezése által, mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

Pécsett, 1898. február 25-én.

Schöber István
és a gyászoló család.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben, Alsó-Ansustria, az antiarthritis és antiarthritikai vértisztító-thea feltalálójának. Vértisztító készvény és csuszál.

Kötelességemnek tartom a nyilvánosság előtt Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben legbensőbb köszönetemet nyilvánítani azon szolgáltatást, melyet az ő vértisztító-theája fájdalmas készvény-szenvedésemben tett. Másokat is, kik ezen szörnyű fájdalmakban szenvednek, ezen kitűnő theára figyelmessé teszek. Nem vagyok képes azon kínzó fájdalmakat, melyeket 3 éven át minden időváltozaskor tagjaimban szenvedtem leírni, a melyekből sem orvososság, sem pedig a Bécs melletti Badenbeni kénfürdők használata által szabadulni nem tudtam. Álmatlanul hevertem éjjelen át az ágyamban, étvágyam szemlátomást fogyott, kinézésem mind rosszabbra fordult és az egész testerőm banyatlott. A fentemlített theának 4 heti használata után szenvedéseimtől nemcsak hogy megszabadultam és most sem szenvedek, habár már 6 hete theát nem iszom, hanem az egész testem állapota is javult. Meg vagyok győződve, hogy mindenki, ki hasonló szenvedésekben ezen thea használatához fordul, szintén áldani fogja ezen thea feltalálóját, Wilhelm Ferencz urat.

Kitűnő tisztelettel

Butschin-Streitfeld grófné,
alezredes neje.

Kapható: Pécsett,

Sipőcz István gyógyszerész urnal.

Hirdetések.

KORCSMA

bérbeadó.

A pécsi határban, a szabolesi ország-
uton lévő

„NEFELEJTS“ csárda,

mely 6 szoba, 4 konyha és 3 kamarából áll s jelenleg a korcsma-helyiségen kívül 120 frt házbért jövedelmez. folyó évi május hó 1-től bérbeadandó.

Értekezhetni az ott lakó tulajdonossal.

Szabadalmazott sodronyüveg

legjobb anyag felső világosság, padló és gyári ablakokhoz, különféle vastagságuk, egész 1-75 négyzetméter terjedelemmel.

Különös előnyei: lehető legnagyobb biztonság áttörés és ütés általi törés ellen, megszabadulás a kellemetlen drót-rácsosattól, nagymértékbeni tűzbiztonság, együttmaradás netaláni törésnél, minthogy a sodrony-betét az üveget összetartja, a világosságnak nagyban előmozdítása és eddig még nem ismert világossági hatás. Sok állami és magánépületekben van használatban a legjobb eredménnyel. Számos elismerő bizonyítvány. Arjegy-zék és mintákkal szívesen szolgálunk.

Öntött-üveg padló-lemezek felső világításra alkalmasak

kocsi átjárók, földalatti folyosók vagy pályaudvari alagutak világítására, tömör anyagból, sima vagy különféle mintázott felülettel, fehér, félféher (körülbelül 30% olcsóbb mint a közönséges nyers öntött üveg) és színes sodrony-betét-, vagy a nélkül.

Tetőzet- és orom-fedőeserép üvegből különféle minta és nagyságban.

Aktien-Gesellschaft für Glasindustrie vorm. Friedr. Siemens, Neusattl bei Elbogen (Csehország.)

Másnemű gyártmányok: mindenféle palaczkok, palaczk-zárok, tábla-üveg belgái és német mintára, üveg-öntvények és préselt-üveg.

Szabadalmazott préselt üvegbetűk.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palaczk az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzáva.

Edaig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-
féle
valódi tisztított

(törvényesen védett csomagolásban)

MAAGER VILMOSTÓL

BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker. Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

Pécsett kapható: Sipőcz István, Zsiga László gyógyszerárában; Reeh Vilmos, Spitzer fia kereskedésében.

Főraktár és főeladás az osztr.-magyar monarchia részére:

MAAGER VILMOS, BÉCS,
III/3. Heumarkt 3.

Utánzatok hatóságilag nyomon tartatnak.

Köhögésben szenvedőknek.

1000-nél több elismerő nyilatkozat bizonyítja a

KAISER-féle mell-bonbon

kitűnőségét, gyors és biztos hatását köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodás ellen. Legkitűnőbb különlegessége Ausztria, Németország és Svájcznak.

Kapható 10 és 20 kros csomagokban. Raktár Pécsett: **Benczenleitner Sándor** cukrászdájában.

1874. óta fennálló

Zongora-, harmonium és pianino-raktár

Goldstein J.

Pécsett, országut 56, (háltérrel szemben.)

Legnagyobb választék

Zongora vont hurokkal
Zongora kereszt hurokkal
Zongora öntött kerettel
Zongora vashangolókkal
Zongora kereszt hangfogókkal
Zongora viszhangszeleppel.

Elismerő oklevél Pécs 1888.

Hirdetések jutányos áron a kiadóhivatalunkban vétetnek fel.

2502. sz.

ki. 1898.

A mohácsi járás főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Baranyamegye mohácsi járásába kebeleztet **Lancsuk, Babarcz, Kis-Nyárad és Kölked községek** szövetkezetéből álló körjegyzőségben **Lancsuk** székhellyel rendszeresített

körjegyzői állás

megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

A körjegyző javadalmazása:

1) Készpénzben évi	840	frt.
2) Szabad lakás		
3) Napdíj-átalány évi	100	frt.
4) Iroda-átalány évi	120	frt.
5) Segéd-tartás átalánya évi	200	frt.
6. Lancsuk és Kölked községektől fuvar-átalány	180	frt.
7) Babarcz és Kis-Nyárad községek természetben adnak fuvar.		
8) Lancsuk községtől 3 (1200 □ öl) hold szántóföld és 2 (1200 □ öl) hold rét haszonélvezete.		
9) Magánmunkálatokért a szabályrendelettel megszabott díjak szedhetők.		

Az 1883. évi I. t.-cz. 1. és 6. §§-aiban foglalt rendelkezéseknek mindenben megfelelően felszerelt kérvények, melyekhez az eddigi alkalmazást igazoló hatósági bizonyítvány is csatolandó, **hozzám f. é. márczius hó 15-ig** nyújtandók be.

Idegen járásbeli és törvényhatóságbeli pályázók kérvényeiket fölöttes hatóságai útján kötelesek benyújtani.

Szabályszerűen föl nem szerelt és elkésve benyújtott kérvényeket nem fogok figyelembe venni.

A választást **f. é. márczius hó 22-én d. e. 9 órakor fogom Lancsuk községben a község házában** megtartani.

Mohácson, 1898. február hó 22-én.

Szinkovich Károly

főszolgabíró.